

Wprowadzenie

Przedstawiamy Państwu kolejny numer czasopisma „Rozwój Regionalny i Polityka Regionalna”, zawierający siedem artykułów, skoncentrowanych wokół aktualnej problematyki społeczno-gospodarczej, odnoszącej się do obszaru Pomorza. Region ten jest specyficzny, odmienny od reszty kraju, ze względu na bogatą historię i położenie geograficzne. Bliskość morza determinuje rozwój m.in. turystyki czy gospodarki morskiej. Pomorze ma znaczący potencjał zarówno społeczny, jak i gospodarczy. Społeczność tego obszaru jest zróżnicowana, a gospodarka rozwija się w wielu sektorach.

Niniejszy numer czasopisma otwiera artykuł autorstwa Alicji K. Zawadzkiej, Barbary Korwel-Lejkowskiej i Tomasza Michalskiego, obrazujący atrakcyjność przyrodniczą 29 miast Cittaslow północnej Polski w zakresie występowania w nich różnorodnych form ochrony przyrody oraz terenów zieleni miejskiej. Autorzy utworzyli ranking atrakcyjności przyrodniczej badanych miast Cittaslow.

Istotne zagadnienie oceny wpływu pandemii COVID-19 na funkcjonowanie sektora organizacji i obsługi ruchu turystycznego w nadmorskiej strefie turystycznej półwyspu Bałtyku podjęli w pracy Krzysztof Parzych i Arkadiusz Ciupek. W realizacji zadania badawczego wykorzystali materiały Banku Danych Lokalnych GUS, dotyczące wybranych mierników i wskaźników zagospodarowania i ruchu turystycznego w gminach oraz powiatach nadmorskich.

Następny artykuł, którego autorką jest Anna Wiśniewska, stanowi prezentację oferty edukacyjnej (72 programy) związanej z dziedzictwem kulturowym, przygotowanej przez pomorskie gospodarstwa należące do Ogólnopolskiej Sieci Zagród Edukacyjnych. Tematycznie programy edukacyjne związane były ze zwyczajami i obrzędami, edukacją regionalną, ginącymi zawodami, tradycyjną kuchnią i rzemiosłem artystycznym.

Z kolei Łukasz Marszałek przedstawił zróżnicowanie przestrzenne warunków zamieszkania ludności w województwie pomorskim i zachodniopomorskim w latach 2018–2020. Zdaniem autora wyniki badań mogą być wykorzystane na potrzeby samorządów lokalnych i ponadlokalnych dla wdrożenia odpowiednich rozwiązań mających na celu poprawę warunków zamieszkania ludności, a także stanowić element pogłębionych badań w zakresie zróżnicowania sytuacji społecznej w województwach nadmorskich.

Artykuł autorstwa Gabrieli Czapiewskiej poświęcony jest aktualnej kwestii rozwoju usług społecznych na obszarach wiejskich w oparciu o zasoby oraz infrastrukturę gospodarstw rolnych. Opracowanie jest próbą ujęcia istoty rolnictwa społecznego ze szczególnym uwzględnieniem gospodarstw opiekuńczych i podkreśleniem ich roli w środowisku wiejskim. W artykule zaprezentowano inicjatywy podejmowane m.in. przez Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego oraz Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie. Pilotażowe projekty realizowane na terenie województwa kujawsko-pomorskiego są przykładem innowacyjnego rozwiązania w sferze polityki senioralnej oraz wspierania osób

z niepełnosprawnością intelektualną, zaś doświadczenia związane z funkcjonowaniem Sieci Zagród Edukacyjnych podkreślają istotną rolę gospodarstw rolnych w procesie edukacji. Opracowanie łączy teoretyczne rozważania z opisem praktycznych rozwiązań.

Artykuł Mariusza Miedzińskiego, oparty na najnowszych wynikach dostępnych klasyfikacji posiadanych zasobów ekonomicznych i gospodarczych, funkcji, dostępności komunikacyjnej i możliwości rozwojowych, nawiązuje do kwestii rozwoju miast średnich Pomorza Środkowego w postpandemicznej i wojennej rzeczywistości. Według autora kluczowym czynnikiem, decydującym obecnie o funkcjonowaniu pięciu miast średnich Pomorza Środkowego (Koszalin, Słupsk, Kołobrzeg, Szczecinek, Białogard z Karlinem), jest położenie geograficzne, stan połączeń z siecią dróg ekspresowych i linii kolejowych, a także walory środowiska i cechy przestrzenne, które mogą być dostrzegane jako atrakcyjne dla inwestorów oraz nowych mieszkańców.

W ostatnim artykule wskazano kierunki i natężenie migracji zagranicznych na pobyt stały w Polsce w latach 2019–2022. Wioletta Szymańska przedstawiła zróżnicowanie przestrzenne imigracji i emigracji w układzie województw, podkreślając fakt przekształcania Polski z kraju emigracyjnego w kraj emigracyjno-imigracyjny, a nawet imigracyjny.

Składam serdeczne podziękowanie wszystkim autorom prac prezentowanych w niniejszym numerze czasopisma „Rozwój Regionalny i Polityka Regionalna”. Dziękuję za trud i czas poświęcony na przygotowanie artykułów naukowych. Mam nadzieję, że wzbogacą one wiedzę i będą źródłem dalszych dyskusji nad problematyką rozwoju społeczno-gospodarczego Pomorza oraz inspiracją do interdyscyplinarnych badań w tym zakresie.

Gabriela Czapiewska